

TEKNISK TIDSKRIFT

UTGIFVEN AF
SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN

ARS ET SCIENTIA

1871

1895

BROR ALMQUIST DEL.

STOCKHOLM

1896

EXTRA HÅFTE

Extra Häfte.

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN

TEKNISK TIDSKRIFT.

UTGIFVEN AF

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN,

MED UNDERSTÖD AF LETTERSTEDTSKA FÖRENINGEN.

ANSVARIG UTGIFVARE: ARKITEKT MARTIN BORGSTEDT.

Mars

Redaktionens Byrå: Stockholm, Brahegatan 5. Allm. Telef. 80 08.
Tidskriftens Expedition: Stockholm, Svenska Teknologföreningens lokal,
Brunkebergstorg 18, 1 tr. upp. Rikstelef. 716. Allm. Telef. 55 58.

1896.

INNEHÅLL:

	Sid.		Sid.
Ett 25-års jubileum (revy).....	1	Några anteckningar rörande väg- och vattenbyggnadsyrket under tiden 1870-95 (ill.), af B. Stafving	23
Teknisk Tidskrift, dess grundande och utveckling under åren 1871-95 (med porträtt).....	2	Öfverblick öfver byggnadsverksamheten i Sverige under de sista 25 åren (ill.), af I. G. Clason	36
Öfversikt öfver uppvärmnings- och ventilationsteknikens framsteg under de sista 25 åren (ill.), af W. D.	6	Några ord om dekor, konst under de senast flydda 25 åren, af Agt Lundeberg	53
Några statistiska data rörande Sveriges mekaniska industri under åren 1874-93 (ill.), af W. Hoffstedt	12	Ur telefonens utvecklingshistoria (ill.), af Knut Ericsson	54
Uppmätning af kraftpåkänningar å skärstål vid skärning af metaller (ill.), af G. Seltzer	16	Några framsteg på starkströmteknikens område under de senaste åren (ill.), af Rob. Dahlander	59
		Bidrag till kännedom om våra brännmaterialier (ill.), af P. Klason	62

Ett 25-års jubileum.

Teknisk Tidskrift har upplefvat 25 årgångar. Detta är inom den svenska tekniska tidskriftslitteraturens område en tilldragelse, som bör bemärkas. Vid gryningen af det andra kvartssektlet kasta vi därför en blick tillbaka på det nu tilländagångna första, då vi uti här föreliggande extra häfte framlägga för våra läsare såväl en redogörelse för Teknisk Tidskrifts grundande och utveckling som ock i ett flertal afhandlingar framställa teknikens, industriens och byggnadskonstens nuvarande ställning inom skilda områden samt deras framsteg under de gångna 25 åren. Och hvilka framsteg kunna icke uppvisas under denna tid!

Kommunikationsväsendet har uppnått en förut ej anad höjd. Rullande och flytande palats sätta med ångkraftens och elektricitetens tillhjälp de olika nationerna och landsdelarna uti den intimaste förbindelse med hvarandra, och för såväl tankens meddelande som de materiella föremålens snabba och säkra transport hafva uppstått nät af järn och stål utan tal länderna rundt. Hvad fanns väl för 25 år sedan af vårt nu hela landet omfattande järnvägsnät? En-

dast en ringa del i landets mest befolkade trakter. Tid och afstånd kunna i vissa bemärkelser sägas vara reducerade till ett minimum.

Hvilka fordringar uppställa vi ej nu mot förr ur såväl komfortens och hygienens som estetikens synpunkter på våra boningar, och huru har ej den moderna byggnadskonsten i dessa hänseenden lämnat sina bidrag att bereda oss en mera människovärdig tillvaro? Svaret finnes lätt vid en jämförelse mellan t. ex. de delar af vår hufvudstad »som kommit» och dem »som gå».

Maskintekniken har i alla riktningar på ett storartadt sätt utvecklats och fått allt större betydelse på den mänskliga produktionens alla områden. För att göra ett enda grepp i den talrika samlingen af hithörande framsteg må framdragas betydelsen af det för hela vår modernärings utveckling så viktiga tillgodogörandet af centrifugalkraften i mejeriapparater.

Kraftiga dynamomaskiner gifva oss elektricitet i så stora mängder och till så låga pris, att ingen förut kunnat drömma därom, och den hastiga utvecklingen af det elektriska belysningsväsendet kan endast jämföras med den värdiga konkurrens, som genom oupphörliga framsteg och förbättringar bjudits detsamma från andra ljuskällors, senast gasglödljusets, sida.

Och hvilka omhvälfningar, kännbara ända ned i det hvardagliga lifvet, har ej den lilla tingest, som kallas telefon, åstadkommit?

En fråga, som för 25 år sedan af många sakkunnige besvarades med nej, nämligen: Åger vårt land någon kemisk industri? måste nu förvisso besvaras med ett obetingadt ja. Den af alla vetenskaper naturen närmast inpå lifvet kommande, kemien, har för öfrigt under kvartsseklet så omgestaltats och lagt så många nya områden under sitt herravälde, att den i många delar blifvit hardt när oigenkänlig. Nu syntetiseras i kemiska fabriker med lätthet ämnen, som förr ansågos kunna uppstå allenast i samband med det mystiska begreppet lif, elementgrupper sammansmidas på fullt systematiskt sätt, tills hvarje atom intagit den åt densamma anvisade platsen i den nya molekylen rationella byggnad; med samma lätthet analyseras förr oförklarliga komplexer; bryggor hafva slagits till närstående vetenskaper, och äro i detta hänseende den moderna elektrokemiens redan vunna resultat i hög grad lofvande för framtiden.

Jordens inndömme har aftvingats sina fördolda skatter på rationellare sätt; den svenska bergshandteringens urgamla anor hafva säkerligen till fyllest häfdat, och många nya löfresrika företag hafva på detta område sett dagen. Af största betydelse har i samband härmed varit den svenska sprängämnesteknikens rekordslående utveckling.

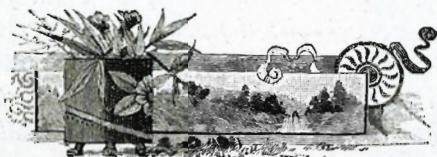
I sanning, teknisk vetenskap och teknisk id hafva under kvartsseklet gått sin bana fram såsom naturkrafternas utformare och blifvande behärsare med större framgång och med mera positiva resultat än någonsin tillföre.

Utvecklingen å alla dessa områden har Teknisk Tidsskrift sökt följa, steg för steg, alltjämt med sträfvan att fylla sin uppgift att uträtta ett gagnarikt arbete på den tekniska odlingens omfattande fält.

Arbete och uppoffringar hafva varit nödvändiga förutsättningar för utgifvandet och bibehållandet af Teknisk Tidsskrift under denna tid, ty den läsekrets, som en teknisk tidsskrift i vårt land kan påräkna, är jämförelsevis begränsad. Arbetet och uppoffringarna hafva följts af framgång, och denna framgång manar till fortsatt arbete samt inger förhoppning om en allt jämt fortgående utveckling, under förutsättning dock att Tidsskriften fortfarande får påräkna ett verksamt understöd från dem, som, vare sig i vetenskapligt, konstnärligt eller praktiskt hänseende verka till industriens och byggnadskonstens gagn.

Vid ett tillfälle som detta vilja vi slutligen uttala ett varmt tack till alla, som medverkat till det nu avslutade kvartssekelsarbetet, inom redaktion, medarbetarekrets, expedition och tryckerier. Och ett lika varmt tack till den publik, hvars välvilja möjliggjort företaget, och på hvilken fortfarande måste byggas för framtida arbete!

Redaktionen.

Teknisk Tidsskrift,

dess grundande och utveckling under åren 1871—95.

År 1870, den 3 december, utsändes profnummer till *Illustrerad Teknisk Tidning*, som var upphöfvet till nuv. Teknisk Tidsskrift.

Tidningen utkom från och med 1871 med ett 8-sidigt, illustrerat nummer i veckan och hade till uppgift att vara ett billigt, tidsenligt organ för landets industri- och näringsidkare, i hvilket »genom populära afhandlingar skulle framhållas vikten och nödvändigheten af att inom industriens alla grenar göra *den naturvetenskapliga bildningen* gällande samt att där tillämpa och söka tillfredsställa *konstens fordringar*».

Tidningen grundades af civilingenjör Wilhelm Hoffstedt, dess redaktör, samt förlades af framlidne boktryckaren A. L. Norman.

Illustrationerna i texten utfördes dels i träsnitt, dels i det då här i landet för första gången tillämpade reproduktionssättet »zinkokemitypi» af Fritz Meyer & C:o, nu allmänt känt under benämningen »zinketsning». En och annan litograferad plansch förekom äfven.

Tidningen hade redan första året statsunderstöd, 1,200 kr.

I april månad 1872 förändrades tidningen till *Teknisk Tidsskrift*, hvilken benämning den alltsedan bibehållit. Den utkom då med ett häfte i månaden om 24 sidor text och minst 2 litograferade planscher.

Ändringen föranleddes af ekonomiska skäl, i det att omkostnaderna måste väsentligen nedbringas, om ett fortsatt utgifvande ur berörda hänsyn skulle varda möjligt.

Samtidigt öfvertogs förläggarskapet af tidsskriften af dess fortvarande redaktör, W. Hoffstedt.

Planen var hufvudsakligen densamma, men egnades under den nya formen ökad uppmärksamhet åt *byggnadskonsten*, som från och med 1872 saknade sitt eget organ, i det att då »Nordisk tidsskrift för byggnadskonst och slöjd m. m.» upphörde att utkomma.

I denna form och efter denna plan utgafs tidsskriften under 7 år eller till och med 1878 samt ånjöt under tiden statsunderstöd af 1,600 å 2,000 kr. årligen.

* * *

Vid 1877 års *teknologmöte* framhölls bland annat önskvärdheten af, »att de från Tekniska Högskolan utexaminerade eleverna öfverenskommo om någon bestämd tidsskrift, hvari de, då så ansågs nödigt eller önskvärdt, voro i tillfälle att uttala sina åsikter i frågor af gemensamt intresse samt att meddela praktiska rön etc.», hvarjämte uttalades den förhoppningen, att *Teknologföreningen* (då varande *Föreningen T. I.*) måtte vidtaga åtgärder för detta önskemåls realiserande.

Teknologföreningens styrelse tog fasta på dessa uttalanden, därtill äfven föranledd af den inom föreningen ofta till uttryck komna och länge närda förhoppningen, att föreningen måtte erhålla sitt eget litterära organ, hvarigenom ej blott sambandet mellan de å skilda orter spridda medlemmarne kunde på ett effektivt sätt underhållas, utan äfven genom dessa och andra för saken intresserades krafter föreningen kunde verka för en af sina uppgifter »att till

den svenska industriens gagn söka göra gällande den naturvetenskapliga och tekniska bildningen».

Ledd af dessa åsikter begagnade sig också Teknologföreningen af ett från Teknisk Tidskrifts egare och redaktör hösten 1878 gjort anbud att kostnadsfritt få öfvertaga utgifvandet af samma tidskrift med full eganderätt. Sålunda beslöt Teknologföreningen vid sitt december-sammanträde 1878 att acceptera nämnde anbud, och i januari 1879 utfärdade styrelsen ett cirkulär, hvori bland annat meddelades, att föreningen komme att från och med 1879 i ny följd utgifva Teknisk Tidskrift med minst 6 häften om året med 2 å 3 tryckark text jämte litograferade planscher och illustrationer i texten.

Tidskriften ställdes under ledning af lektor W. Hoffstedt, såsom hufvudredaktör — som erbjudit sig att utan ersättning redigera tidskriften, till dess föreningen vunnit erfarenhet om framgången af det i fråga varande litterära företaget — och ett redaktionsutskott, hvars ledamöter hade till uppgift att såsom referenter inom de olika grenarne af tekniken biträda med uppsamlandet af värdefulla bidrag till tidskriften. Till ledamöter i detta redaktionsutskott valde Teknologföreningens Andra Sektion vid januari-sammanträdet 1879 mariningeniör J. T. Pihlgren, referent för maskinbyggnadskonst, ingeniör A. W. Cronquist för kemisk teknologi, bergsingeniör N. W. Bösæus för bergsvetenskap, lektor M. Isæus för husbyggnadskonst och maskindirektör E. Storckenfeldt för väg- och vattenbyggnadskonst.

I öfverensstämmelse med sist anförda program utgafs tidskriften oförändrad till och med 1888.

Under tiden åtnjöt tidskriften årligt statsunderstöd, växande mellan 1,600, 1,000 och 2,000 kr.

Därjämte erhöles från och med 1879 af Letterstedtska föreningen ett årsanslag af 1,000 kr., sedan med denna förening träffats öfverenskommelse, att Teknisk Tidskrift skulle upptaga de afhandlingar, berörande industriens teknik, hvilka eljes, jämte sådana om vetenskap och konst, skulle inflyta i Letterstedtska Föreningens tidskrift, »Nordisk Tidskrift». För att Teknisk Tidskrift på grund häraf skulle kunna verka i sist nämnda förenings anda, har den sedan dess, så långt det af densamma beviljade anslaget och omständigheterna medgifvit, publicerat uppsatser i tekniska spörsmål af mera framstående intresse äfven från grannländerna Norge och Danmark.

Under större delen af *Byggnadssamfundets* tillvaro (intill 1889) var tidskriften äfven denna förenings organ.

På grund af medgifvande från Styrelsen från Sveriges statsbanor, förmedladt genom dåvarande maskindirektör E. Storckenfeldt, hafva från och med år 1886 såsom särskilda bilagor åtföljt tidskriften större fotolitograferade planscher öfver den nyare, vid statsbanorna använda, rullande materielen, äfvensom öfver de för densamma fastställda normalerna.

Under tiden 1879—88 inträdde ingen annan förändring i tidskriftens redaktionella ledning, än att såsom referent i redaktionsutskottet för bergsvetenskaps-afdelningen från och med 1881 inträdde doktor A. W. Tamm.

Såsom tidskriftens referenter i grannländerna hafva under samma period fungerat: för Norge kontorschef A. Fenger-Krog 1879—83, ingeniör O. Schönheyder 1884—87 och ingeniör A. J. Bryn sedan 1888 samt för Danmark hela tiden ingenörkapitain V. E. Tychsen.

* * *

Genom stadgeförändringen inom Teknologföreningen i Stockholm 1887 — på grund hvaraf den från och med 1888 benämndes *Svenska Teknologföreningen*, och dess Andra Sektion fördelade sitt arbete dels på allmänna sammanträden, dels på fackafdelningar — framträdde allt mera behovet af att anordna tidskriftens innehåll i öfverensstämmelse med sagda arbetsplan. Sålunda blefvo under åren 1889—92 uppsatserna m. m. i tidskriften, som i öfrigt utgafs enligt oförändradt program, grupperade under en *allmän afdelning*, upptagande afhandlingar etc. af intresse för teknikens alla områden, samt *fem underafdelningar*, representerande de olika fackafdelningarne inom Svenska Teknologföreningen.

Under denna period åtnjöt tidskriften fortfarande årligen statsunderstöd (2,000 kr.) och anslag af Letterstedtska föreningen (1,000 kr.) samt stod under ledning af ett redaktionsutskott, bestående af lektor W. Hoffstedt såsom hufvudredaktör och fackafdelningarnas sekreterare såsom referenter för dessa, nämligen i fackafdelningen för husbyggnadskonst arkitekt K. Salin (hela tiden), i fackafdelningen för väg- och vattenbyggnadskonst löjtnant P. A. Lindahl (hela tiden), i fackafdelningen för mekanik ingeniör G. Selbergren (1889—90) och ingeniör E. Andersson (1891—92), i fackafdelningen för elektroteknik ingeniör K. Wallin (hela tiden) samt i fackafdelningen för kemi och bergsvetenskap bergsingeniör V. Gröndahl till hösten 1892, då han afled.

* * *

Redan på hösten 1890 väcktes förslag om, att Teknisk Tidskrifts senaste utveckling skulle fullföljas därhän, att den uppdelades i särskilda, *af hvarandra oberoende* afdelningar för de olika facken, samt året därpå ett annat förslag, att Svenska Teknologföreningen skulle utgifva en veckotidning eller tidskrift. Efter vidlyftiga diskussioner och utredningar resulterade behandlingen af dessa ärenden hösten 1892 däri, att föreningen beslöt sig för att från och med 1893 utgifva Teknisk Tidskrift efter en ny, väsentligen förändrad plan, densamma som fortfarande är gällande. Enligt denna utgifves tidskriften i:

dels *en allmän afdelning*, utkommande med ett nummer om 4 å 8 sidor text i veckan, och innehållande: uppsatser och meddelanden af allmänt intresse från teknikens alla områden; meddelanden från tekniska föreningsars handlingar; redogörelse för myndigheters åtgärder och beslut angående byggnadsverksamheten och industrien inom riket; uppgifter om patent, leveranser och entreprenader m. m.;

dels *tre särskilda fackafdelningar*, nämligen en för *mekanik och elektroteknik*, en för *byggnadskonst* och en för *kemi och metallurgi* (nu kemi och bergsvetenskap), utkommande hvar och en med 8 häften på året om 12 å 16 sidor samt försedda med illustrationer i texten eller på särskilda planscher i mån af behof.

Samtidigt beslöts, att Redaktionen skulle utgöras af en hufvudredaktör och ansvarig utgivare, som tillika vore redaktör för den allmänna afdelningen, samt redaktörer för de särskilda fackafdelningarna.

Vid 1893 års början inträdde ingeniör Th. Wawrinsky såsom Tidskriftens hufvudredaktör och redaktör för allm. afdelningen, samt utsågos i Redaktionen för de särskilda fackafdelningarne följande personer:

för *afdelningen för mekanik och elektroteknik*: lektor W. Hoffstedt och ingeniör K. Wallin;

för *afdelningen för byggnadskonst*: arkitekt Martin Borgstedt och löjtnant O. Z. Ekdahl;

för *afdelningen för kemi och metallurgi*: ingenjör K. Sondén och lektor C. G. Särnström.

Sedan ingenjör Wawrinsky med 1893 års utgång afgått, inträdde arkitekten Martin Borgstedt såsom Tidskriftens hufvudredaktör och ansvarige utgivare samt redaktör för Allm. Afdelningen, hvilka befattningar han fortfarande innehar.

Inom redaktionen för de särskilda fackafdelningarna har inom den tid, som denna redogörelse omfattar, endast den förändring inträffat, att löjtnant Ekdahl med 1894 års utgång afgick och efterträddes af kaptenen vid K. Väg- och Vattenbyggnadskåren B. Stafsing.

Såsom dansk korrespondent har inträdd Cand. Polyt. V. Bøgh, Kjöbenhavn, sedan ingenjörkapitain V. E. Tychsen afsagt sig sitt under många år innehafda uppdrag såsom sådan.

Anslagen hafva under denna tid utgått med samma belopp som under de närmast föregående åren.

* * *

Åt den man, hvars energi och arbetsamhet varit den egentliga orsaken till, att Teknisk Tidskrift lyckats arbeta sig fram och äga bestånd, och hvars förtjänst det i hufvudsak är, att den nu kan fira sitt 25-års jubileum, är det på sin plats att här egnas några ord af erkänsla och tacksamhet — åt lektor *Wilhelm Hoffstedt*.

Hoffstedt föddes vid Svartnäs bruk i Dalarne den 8 mars 1841. Efter år 1860 i Upsala aflagd studentexamen var han det följande året extra elev vid Falu Bergsskola samt genomgick under åren 1862—65 Teknologiska institutet såsom ordinarie elev på den mekaniskt-tekniska linien. Den praktiska utbildningen följde hand i hand med den teoretiska. Sälunda arbetade H. vid järntillverkningen och nybyggnaderna vid Svartnäs bruk, vid Lindahl & Runers mek. verkstad samt vid Bergsunds mek. verkstad.

Under delar af åren 1865—67 och 1870 var han ritare och konstruktör hos professor C. A. Ångström samt hade under de därpå följande åren, 1871—78 egen patent- och konstruktionsbyrå.

Vid en del arbeten för utställningar, såväl inom som utom landet, har H. varit icke obetydligt verksam. Sälunda var han vid utställningen i Stockholm 1866 föreståndare för maskinafdelningen, vid utställningen i Paris 1867 biträdande kommissarie och vid utställningen i Filadelfia 1877 sekreterare vid prisjurys svenska afdelning samt juryman vid flera utställningar.

Det läroverk, där H. fick sin första tekniska utbildning, har han efter studietidens slut, endast med undantag af några korta mellantider, allt fortfarande tillhört. Efter att först några år hafva tjänstgjort som assistent vid Institutet var han under åren 1871—77 lärare därstädes i konstruktion af enkla maskindelar, och då läroverket sistnämnde år blef omorganiseradt till K. Tekniska Högskolan, blef denna befattning förvandlad till ett lektorat, som allt fortfarande af H. innehafves. Tillika bestridde han undervisningen i byggnadsstatik vid Högskolan åren 1877—83.

Sedan 1871 är Hoffstedt äfven läroverkets sekreterare.

Vid de arbeten, som åren 1890 och 91 företogos rörande utvidgningen och omorganiseringen af Tekniska Högskolan, var H. sekreterare i den kungl. kommitté, som var tillsatt för att afgifva betänkande angående förslag i ärendet.

Äfven åt ett annat läroverk, nämligen Tekniska Skolan i

Stockholm, har H. funnit tid att egnas en stor del af sin verksamhet. Ända från 1862 har han i en eller flere egenskaper varit bunden vid nämnde läroverk, först vid dåvarande Slöjdskolan och därefter vid nuvarande Tekniska Skolan såsom öfverlärare i mekanik, maskinlära, maskinritning m. fl. ämnen samt afdelningsföreståndare för byggnadsyrkesskolan 1879—90 samt sedan dess för maskinyrkesskolan.

Sedan 1882 har Hoffstedt äfven varit ledamot i styrelsen i Tekniska Skolan.

Inom föreningar och samfund har H. utöfvat en omfattande verksamhet. Redan som elev kom han att spela en framstående rol i teknologernas föreningslif och har allt sedan inom Teknologföreningen under dess olika skeden varit en af dess mest anlitade förtroendemän. Han har vid flere tidpunkter under följer af år hedrats såsom ordförande i Föreningen eller någon af dess afdelningar och har därjämte utträttat ett mång-

sidigt och omfattande arbete genom föredrags hållande, inlägg i diskussionsfrågor samt såsom arbetande medlem i en mångfald kommittéer.

Hoffstedt invaldes i d. v. *Föreningen T. I.* den 29 Nov. 1862, var våren 1863 ledamot af kassadirektionen samt hösten 1863 till och med våren 1865 ledamot af styrelsen och fungerade därvid som ordförande. Han skref vid denna tid alla styrelsens protokoll, emedan någon särskild sekreterare då ej brukades.

Åren 1866 och 68 var han revisor samt hösten 1869 vice ordförande och 1870—78 ordförande i dåvarande Tredje Sektionen, som närmast motsvarade den nuvarande Andra.

Åren 1878—87 var han ordförande i Andra Sektionen och efter omorganisationen, 1887, ordförande i samma Sek-

tion åren 1888 och 1894. — Äfven utom Teknologföreningen har H. verkat för flera föreningar. I Sv. Slöjdföreningen var han ledamot af styrelsen och ordförande i dess Andra utskott under ett 10-tal af år samt var sekreterare i Byggnadssamfundet hela tiden (1877—88), som denna förening existerade, samt järnvägsmanasällskapet en kortare tid.

INGENIÖR TH. WAWRINSKY.

Den litterära sidan af H:s verksamhet har att uppvisa följande arbeten. Efter 1877 års utställning i Filadelfia redigerade han den öfver nämnde utställning afgifna officiella svenska berättelsen, och efter Första och Andra Teknologmötena, 1877 och 1886, de öfver mötena afgifna förhandlingarna. År 1878 utgaf han *Hållfasthets- och dimensionsberäkningar för järn-, stål- och träkonstruktioner*, år 1891 utkom å Sv. Teknologföreningens förlag *Anordningar och skötsel af arbetstransmissioner*, och bland H:s senaste arbeten är den nyligen, förtjänstfullt verkställda översättningen och bearbetningen för svenska förhållanden af C. Bachs *Maskinelement*, som numera användes som lärobok vid Tekniska Högskolan.

Den verksamhet, som H. inlagt såsom grundare af och mångårig redaktör för Teknisk Tidskrift framgår af förra delen af denna redogörelse, och det är särskildt för det arbete han härvid nedlagt som vi vid ett tillfälle som detta vilja hafva uttalat ett hjärtligt tack och ett varmt erkännande — ett arbete, så mycket mera erkännansvärdt, som det, såsom af det ofvan anförda synes, framträdde midt under en i öfrigt mångsidig och omfattande verksamhet.

Att midt under en sådan verksamhet finna tid att utöfva det omfattande arbete, som varit förenadt med redigeringen och utgifvandet af Teknisk Tidskrift, vittnar om en mindre vanlig arbetsförmåga och uthållighet. Det säger sig själf, att påbörjandet af en teknisk tidskrift i ett land som vårt, med en jämförelsevis begränsad läsekrets, är ett vanskligt företag, och kan endast genom arbete och uppgifning samt kärlek till företaget hållas vid lif. Någon materiell vinst kan icke påräknas. Belöningen består i tillfredsställelsen att ha uträttat ett arbete, som gagnat det tekniska och industriella lifvet.

Uppfylld af intresse härför och besjälad af föresatsen

att söka göra den tekniska bildningen fruktbarande för vårt lands industri och byggnadskonst genom utgifvande af ett tekniskt organ, som skulle framhålla vikten och nödvändigheten af att inom industriens alla grenar göra den naturvetenskapliga bildningen gällande samt att därvid tillämpa och söka tillfredsställa konstens fordringar, började Hoffstedt för 25 år sedan detta företag, som trots icke obetydliga svårigheter, särskildt under de första åren, allt jämt gått framåt, därvid åtnjutande hans hufvudledning under den allra största delen af de 25 åren. Detta företag kräde sin man, och motivet att fortsätta det en gång påbörjade arbetet kunde icke ha varit utsikten till någon ekonomisk vinst utan en oegennyttig sträfvän att i någon mån söka bidra att härigenom gagna vårt lands industri.

Det är början, som är svår, och så äfven vid ett företag som detta. Och det grundläggande arbete, som här med sällspord uppgifning och uthållighet uträttats för Teknisk Tidskrifts framtida utveckling, skall alltid i tacksamt minne bevaras.

Sedan Hoffstedt med 1893 års ingång lämnat hufvudredaktörskapet för Tidskriften, har han, som af det ofvan anförda framgår, dock allt jämt kvarstått i Redaktionen, näml. såsom Redaktör för den Mekaniska afdelningen, och hoppas vi, att Tidskriften allt framgent skall få vara i åtnjutande af hans värdefulla medarbetarskap.

* * *

Det jubileum, som Teknisk Tidskrift nu kan fira, skall verka som en sporre till fortsatt arbete och inge ljusa förhoppningar vid det nu påbörjade 2:dra kvartsseklet.

* * *

De i texten införda porträtten äro af lektor Wilhelm Hoffstedt, tidskriftens grundläggare och hufvudredaktör

ARKITEKT MARTIN BORGSTEDT.

under de första 22 åren, af ingeniör Th. Wawrinsky, hufvudredaktör under år 1893 samt af arkitekten Martin Borgstedt, hufvudredaktör sedan början af år 1894 samt tidskriftens nuvarande hufvudredaktör.